

fuzindar

Leto 45

Ravne na Koroškem, september 2008

št. 9

NALOŽBA, VREDNA SEDEM MILIJONOV EVROV

Sistemska tehnika je odprla nove proizvodno-poslovne prostore

V družbi Sistemska tehnika so v petek, 12. septembra, svečano odprli nove proizvodno-poslovne prostore. Sistemska tehnika, pomembno podjetje v skupini Viator & Vektor, se je v zadnjih dveh letih uspešno spremenila v uveljavljenega proizvajalca procesne opreme, njenih sestavnih delov ter volumnsko in površinsko kaljenih valjev za hladno valjanje pločevin iz vseh vrst kovin. Lani so zaključili prvi ciklus investicij v skupni vrednosti 7 milijonov evrov, namenjen razvoju proizvodnje hladnih valjev in tehnološki posodobitvi podjetja. Naložba v tehnologijo in proizvodno opremo je omogočila proizvodnjo volumnsko kaljenih valjev. Uspešno

izvajanje projekta prestrukturiranja poslovanja in širjenja trga jim je odprlo vrata tudi za površinsko kaljene valje večjih dimenzij, kar predstavlja drugo fazo projekta, ki so jo zaključili z odprtjem novih proizvodno-poslovnih prostorov.

Slavnostni govorniki so bili direktor Sistemske tehnike dr. Milan Švajger, predsednik upravnega odbora družbe Skupina Viator & Vektor Zdenko Pavček in predsednik Državnega sveta RS mag. Blaž Kavčič. Na prireditvi so podelili tudi priznanja najboljšim koroškim inovatorjem. Program sta popestrila pevka Monika Pučelj in Pihalni orkester železarjev Ravne.

Nove proizvodno-poslovne prostore so namenu s prerezom otvoritvenega traku svečano predali predsednik upravnega odbora družbe Skupina Viator & Vektor Zdenko Pavček, predsednik Državnega sveta RS mag. Blaž Kavčič in glavni direktor družbe Sistemska tehnika dr. Milan Švajger.

Direktor Sistemske tehnike dr. Milan Švajger:

»Zavedamo se, da je nova tovarna toliko vredna, kolikor so vredni ljudje, ki bodo v njej delali. Zato svoje prihodnosti ne gradimo samo na novih halah, ampak predvsem na sodelavcih, ki imajo znanje in izkušnje, ki so se pripravljene dodatno izobraževati in sprejeti izzive vse bolj zahtevnega trga in ki čutijo pripadnost podjetju. Z novimi proizvodnimi površinami želimo povečati ekonomijo obsega, ki je pogoj za uspešnejše poslovanje. Investicija pomeni predvsem nadaljevanje tradicije plemenitenja ravnenskih jekel. Če smo danes med večjimi uporabniki ravnenskega jekla, želimo biti jutri največji. Partnerji na gospodarsko zaokroženem območju Železarne Ravne imamo odlične možnosti za skupen razvoj tržno zanimivih proizvodov, izkoriščanje sinergijskih priložnosti in poslovnega povezovanja.«

Foto: Andreja Čibron - Kodrin.

Foto: Andreja Čibron - Kodrin.

Zdenko Pavček, predsednik upravnega odbora družbe Skupina Viator & Vektor:

»Izgradnja nove hale ni pomembna zgolj za Sistemska tehnika, temveč tudi za gospodarski napredek celotne koroške regije in nenazadnje slovenskega gospodarstva. Sistemska tehnika ima vse vire, ki so potrebni za tovrstno dejavnost in proizvodnjo z visoko dodano vrednostjo – znanje, usposobljene kadre, tradicijo, prostorske in tehnične zmožnosti ter zaupanje in podporo večinskega lastnika Skupine Viator & Vektor. Skupina Viator & Vektor je podprla razvojno vizijo družbe v času, ko njeno poslovanje zaradi zunanjih okoliščin ni bilo najboljšo. Ob podpori večinskega lastnika Skupine Viator & Vektor je Sistemska tehnika v zadnjih petih letih vložila 17 milijonov evrov investicijskih sredstev v prestrukturiranje proizvodnje, nove proizvodne in poslovne prostore ter skoraj 1,4 milijona evrov za raziskave in razvoj.«

6000 m² novih proizvodnih in poslovnih prostorov

Gradnjo novih proizvodno-poslovnih prostorov so zaupali Cestnemu podjetju Maribor. Celotna naložba vključno z mostnimi dvigali znaša okrog 7 milijonov EUR. V Sistemska tehnika so pridobili skoraj 4.000 m² novih proizvodnih in 2.000 m² poslovnih prostorov. Nova proizvodna hala je razdeljena na dva dela.

Severna hala je namenjena izdelavi zvarjencev

za potrebe civilnih in vojaških programov. Razvoj varilstva v svetu namreč daje varjenju vse večjo prednost pred livarstvom in predstavlja tehnološko prihodnosti. S selitvijo proizvodnje zvarjencev v novo ustrežnejšo halo bodo omogočili na eni strani razvoj proizvodnje zvarjencev, na drugi strani pa pridobili prepotreben prostor za širitev mehanske in toplotne obdelave novih izdelkov.

Južna hala je namenjena proizvodnji in servisiranju namenske opreme, v vzhodnem delu pa montaži tako vojaških vozil kot procesne opreme. Že

Foto: Andreja Čibron - Kodrin.

Nova tovarna omogoča razvoj novih tehnologij in izdelkov, doseganje boljših poslovnih rezultatov in predvsem dobre ter varnejše delovne razmere.

jeseni bo tu stekla proizvodnja osemkolesnih oklepnikov z vso oborožitveno nadgradnjo za tujega kupca. Vsa proizvodnja bo temeljila na lastnem razvoju oz. sodelovanju Sistemske tehnike Armas s slovenskimi raziskovalnimi institucijami. Poslovni kompleks dopolnjujejo kletni prostori, kjer sta garderoba in jedilnica, v pritličju sta transformatorska in toplotna postaja s prostori za proizvodno operativno, v prizidku pa so poslovni prostori.

Foto: Andreja Čibron - Kodrin.

Atraktiven nastop Monike Pučelj

Darilni bon za štipendije 101 dijaka

Sistemska tehnika je vsem dijakom prvega letnika Izobraževalnega centra Ravne, ki so se odločili za poklicno izobraževanje in izbrali smer obdelovalec kovin ali strojni tehnik (vključno z metalurgijo), podelila enoletno štipendijo v mesečni višini 50 EUR. Štipendije podeljujejo brez kakršnihkoli obveznosti glede zaposlitve ali vračanja z namenom, da pomagajo dijakom začetnikom na pot poklicnega izobraževanja. Po uspešno zaključenem prvem letniku izobraževanja bodo najuspešnejšim ponudili kadrovske štipendije.

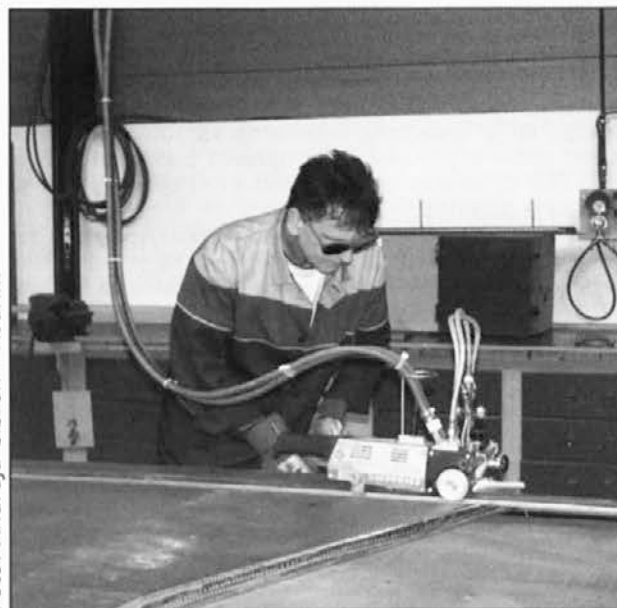

Foto: Andreja Čibron - Kodrin.

V novi varilnici veljajo strogi ekološki standardi.

Foto: Andreja Čibron - Kodrin.

Ravnateljica Ivanka Stopar je simbolično prevzela darilni ček v skupni višini 50.500 EUR, namenjen vsem dijakom prvih letnikov.

Priznanja za najboljše koroške inovatorje

Zdenko Pavček, tokrat v vlogi predsednika Gospodarske zbornice Slovenije (GZS), in mag. **Samo Hribar Milič, generalni direktor GZS**, sta 32 inovacijam oziroma njihovim avtorjem podelila regijska priznanja in diplome. Izbor najboljših inovacij, poimenovan tudi Znanje je dobilo ime in priimek, je projekt GZS, saj so inovacije in inovacijska dejavnost ključni dejavniki konkurenčnosti podjetij. Razpis, tokrat že peti po vrsti, spodbuja in promovira inovacijske dosežke podjetij in posameznikov in je referenca za inovatorje. Med prejemniki 11 zlatih, 16 srebrnih in dveh bronastih priznanj ter treh diplom so bili tudi sodelavci podjetij z ZGO-ja.

Valentin Šart iz podjetja Sistemska tehnika je prejel srebrno priznanje za inovacijo RAZVOJ PROGRAMA ZA RAZPOREJANJE DELOVNIH OPERACIJ PO DELOVNIH CENTRIH V PROIZVODNJI. Program omogoča tekoči pregled stanja operacij delovnih nalogov, kar zagotavlja možnost točnega obveščanja kupcev o stanju naročila.

Srebrno priznanje so prejele tudi **Eleonora Gladež in Alenka Kotnik (Metal Ravne)** ter **Ana Pavše (Smeri)** za inovacijo IZOBRAŽEVALNI PROGRAM – OSNOVNA METALURŠKA ZNANJA, ki je programska in organizacijska rešitev za izpad kadrov z metalurško izobrazbo.

Miran Kadiš, Miran Čevnik in Rado Šrot iz Metala Ravne so prav tako prejeli srebrno priznanje, in sicer za inovacijo IZBOLJŠANJE KVALITETE ODKOVKOV, s katero so prenesli teoretična znanja iz teorije modelov prostega kovanja v prakso.

Zlato priznanje pa sta prejela tudi **Jovan Ilievski in Savo Burja (Metal Ravne)** za inovacijo IZBOLJŠANJE MIKROČISTOČE JEKLA, ki prinaša povsem nove tehnološke rešitve in je tržno tako zanimiva, da zagotavlja več milijonov evrov realizacije.

A. Č.

POROČILO Z NOVINARSKÉ KONFERENCE

»Ponudba Systemske tehnike za dobavo vozil 8x8 je bila slaba! Ponudba Systemske tehnike ni predvidevala korupcije«

Takšen je bil naslov novinarske konference, na kateri so v Systemski tehniki 20. avgusta pojasnili, zakaj so izgubili posel za izdelavo osemkolesnikov Krpan.

Družba Systemska tehnika, d. o. o., je že leta 2006 predstavila svoje argumente, zakaj se jim zdi, da je bil izbor dobavitelja vozil 8x8 s strani Ministrstva za obrambo RS neutemeljen, netransparenten in da ponudnika nista bila obravnavana enakovredno. Dodatne argumente in prepričanja o nepravilnosti izbora dobavitelja oklepnih vozil 8x8 je nedavno predstavil tudi glavni direktor Systemske tehnike, d. o. o., **dr. Milan Švajger**. Poudaril je, da ponudba Systemske tehnike ni bila obravnavana pošteno in enakovredno: Vse analize izražajo dvom o poštenosti postopka izbora najboljšega ponudnika oklepnih vozil 8x8 pri vseh kriterijih pri ocenjevanju tehnične učinkovitosti vozila (testiranje, servisiranje in vzdrževanje) in komercialni učinkovitosti ponudbe (cena, dobavni roki, reference, koristi narodnega gospodarstva). Ponudnika nista bila obravnavana enakopravno. Med postopki in po njih so se spreminjali pogoji ocenjevanj (oprema vozila, pomanjkanje opreme s strani Rotisovega vozila, cena, dobavni roki, itd.). Izbran je bil ponudnik, ki nima niti ene same reference s področja proizvodnje in servisiranja oklepnih vozil, brez proizvodnih zmogljivosti. Še danes ni natančnega odgovora in številko o koristih narodnega gospodarstva (protidobave, nova delovna mesta ...). Danes dr. Švajger tudi meni, da je bila ponudba Systemske tehnike leta 2006 slaba, saj ni predvidevala korupcije, ki bi odločala o pridobitvi naročila za dobavo oklepnih vozil 8x8. V vseh ostalih elementih (oborožitvenih sistemih, garancijah, deležu domače industrije, dobavnih rokih, ceni) pa je bila ponudba Systemske tehnike boljša. Danes v nepravilnost izbora še toliko bolj verjamejo, saj o tem govori priprtje osumljenih korupcije na Finskem v zvezi s prodajo osemkolesnih oklepnikov Sloveniji, nesprejemljiva ukinitve »Cviklove« preiskovalne komisije v parlamentu RS in nedavni odstop direktorja Patrie.

V Systemski tehniki so bili ves čas prepričani, da so pripravili zelo konkurenčno ponudbo v skladu z zahtevami razpisne dokumentacije. Posebej so pazili, da so bili konkurenčni pri osnovnem vozilu, oborožitvenih sistemih in C4I opremi, kjer bi jih lahko strogi izključitveni pogoji v razpisu izločili že v ponudbeni fazi.

Ker po odločitvi izborne komisije niso dobili informacij, kje bili dejansko slabši od konkurence, so preko informacijske pooblaščenke zahtevali pojasnila. Dobili so odgovore, s katerimi si kaj dosti niso mogli pomagati; večina podatkov, ki bi prikazala transparentno primerjavo obeh ponudb, pa je bila skrita pod tančico poslovne skrivnosti oziroma označena z oznako interno ali vojaška skrivnost.

Dve leti po izboru pa v javnost prihajajo podatki, ki jasno kažejo na goljufijo in oškodovanje, povzročeno s strani članov Komisije in zaposlenih na Ministrstvu za obrambo RS, ki so posredno ali neposredno vplivali na potek izbora in predvsem podpis pogodbe, v dobro domačega posrednika in njegovih sodelavcev v ministrstvu in zunaj njega ter seveda v dobro tujega dobavitelja.

V Systemski tehniki dopuščajo možnost, da minister za obrambo RS, ki je dobival že izdelane ocene in informacije, za to ni vedel. Dejstvo je, da bodo glede na pogoje iz podpisane pogodbe, v primerjavi s ponudbo Systemske tehnike, slovenski davkoplačevalci plačali več in da

bo Slovenska vojska dobila oklepna kolesna vozila 8x8 veliko kasneje in z veliko slabšo oborožitvijo, kot so bile zahteve razpisa in kot je bilo v njihovi ponudbi.

Najbolj očitna odstopanja med razpisnimi pogoji, ponudbama Rotisa in Systemske tehnike in podpisano pogodbo, kot jih ugotavljajo v Systemski tehniki:

Komunikacijsko-informacijska oprema (C4I)

V razpisnih pogojih so zahtevali, da je vsa C4I (Comand, Control, Computer ...) oprema identična v vseh 150 vozilih in da je vsaj 80 % njene cene zajeto v osnovni ceni vozila. Vrednost te opreme znaša okvirno 200.000 EUR na vozilo ali okrog 20 % vrednosti vozila. Samo tista C4I oprema, ki se razlikuje in je specifična za posamezne variante vozil, kot so npr. poveljniško, minometno itd. vozilo, naj bi bila zajeta v ceno nadgradnje posamezne variante vozila in predstavlja manj kot 20 % celotne vrednosti C4I opreme.

Ker je razpis zahteval, da mora biti C4I oprema kompatibilna z že obstoječim informacijskim sistemom PINK, ki je vojaška skrivnost in ponudnikom ni bil dostopen, so v Systemski tehniki ta problem rešili tako, da so kot podizvajalca ekskluzivno vključili v ponudbo podjetje, ki je informacijski sistem PINK pred tem razvijalo in dobavilo. Tako so ta del ponudbe vključno z dopolnitvami pripravili zelo kakovostno. Danes razumejo, da domači posrednik Rotis ponudbe opreme glede C4I ni uspel korektno pripraviti, na povabilo MORS-a za dopolnitev ponudbe le-te do zahtevanega roka 15. maja 2006 ni dostavil.

Rotis je zaprosil za podaljšanje roka do 29. maja 2006 in očitno do tega termina ponudbe ni uspel pripraviti v skladu z zahtevami razpisa, saj oprema C4I posledično ni bila vključena v podpisano pogodbo, četudi so bile takšne zahteve razpisane in četudi je C4I oprema ključna za integracijo vozila, oborožitvenega sistema in celotne bojne skupine. Posrednik je bil očitno v navezavi s komisijo ali njenimi člani, saj je komisija isti dan (29. maja 2006), ko je Systemska tehnika ob 15.10 oddala preko 1400 strani dopolnitev, izbor opravila brez upoštevanja ne samo dopolnitev, ampak celotne C4I opreme, ki jo je izločila iz pogodbe.

To je bilo narejeno, čeprav je bila v razpisu izpustitev ponudbe te opreme izključitveni element. Ko je Systemska tehnika javno izpostavila vprašanje ministru za obrambo Karlu Erjavcu, kako so lahko 1400 strani dopolnitev, dostavljenih popoldan na isti dan, ko so odločili o dobavitelju, prebrali in upoštevali, je preprosto dejal, da dopolnitve pri nobenem ponudniku niso upoštevali, ni pa pojasnila, da ta oprema ni bila posledično vključena v pogodbo in da bo očitno izdelavo in integracijo te opreme treba posebej plačati.

Cena osnovnega vozila

Gotovo največje oškodovanje Systemske tehnike izvira prav iz opustitve C4I opreme iz odločanja o dobavitelju. Ker domač posrednik te opreme ni ponudil, je verjetno tudi v ceni ni zajel. Systemska tehnika pa je C4I opremo

zajela v ceno osnovnega vozila in bila s tem pri vsakem vozilu za 200.000 EUR oziroma okrog 20 % dražja. Na primer: če je bila najugodnejša skupna ponujena cena za 150 polno opremljenih in oboroženih vozil v ponudbi Sistemske tehnike 407 milijonov, je le-ta po navedbah direktorja Rotisa na javni seji preiskovalne komisije znašala 385 milijonov evrov. Razlika znaša 22 milijonov. Če upoštevamo C4I opremo v višini 200.000 evrov za 150 vozil, to znaša 30 milijonov evrov, kar je 8 milijonov evrov več, kot je razlika.

Za korektno in transparentno primerjavo obeh ponudnikov in s tem transparentnost postopka izbire bi morali pri Sistemske tehniki ceno za to opremo v višini 30 milijonov evrov odšteti – saj Rotis ni uspel pripraviti korektnih ponudb za C4I in zato je bila dejansko ponudba Sistemske tehnike za 8 milijonov EUR konkurenčnejša. To je tudi razlog, zakaj Sistemsko tehniko niso povabili na pogajanja. Če bi jo, bi najprej morali vzpostaviti vsebino ponudbe na isti imenovalec in šele potem primerjati cene.

Oborožitveni sistemi

Razpisni pogoji so zahtevali integrirane daljinsko vodene oborožitvene sisteme z referencami v več državah. To je bil prav tako izključitveni pogoj, ki ga je izpolnila samo Sistemsko tehnika. Domači posrednik je namreč ponudil prototip, ki še nikjer ne dela.

V razpisnih pogojih je bilo zahtevanih 24 vozil z minometom kalibra 120 mm, 90 vozil s topom 30 mm. Po podatkih medijev pa je bilo prvih v sklenjeni pogodbi le 12, drugih pa samo 6. V Sistemske tehniki se sprašujejo, kako sklenjena pogodba izpolnjuje resolucijo o opremljanju SV, ki je bila usklajena z NATO-standardi in kako naj reagira vrhovni poveljnik slovenske vojske, tj. predsednik države, ko bomo ob že konzerviranih tankih imeli na oklepnih pretežno mitraljeze. Za mitraljeze ni treba nabavljati osemkolesnikov, zadoščajo štiri- ali šestkolesniki, ki so znatno cenejši. Nedopustno je, da se z zamenjavo oborožitve spreminja koncept uporabe osemkolesnikov – iz obrambno usmerjene vojske se Slovenska vojska spreminja v agresivno, napadalno vojsko. Tako opremljeni oklepniki so še najbolj primerni za razganjanje množic, a v spopadu z bataljonom dobro oboroženih tujih oklepnih kolesnih vozil naši oklepniki – kot piše strokovnjak dr. Kotnik –, naši vojaki nimajo veliko možnosti.

Delež domače industrije in delovna mesta

Izdana izvozna dovoljenja in podpisana s strani finskega ministra za obrambo potrjujejo sum, da bodo v Šoštanjju vozila le sestavljali in ne izdelovali. Tako je domači delež zdrsnil z navedenih preko 30 % v ponudbi na vsega 5 do 7 %. O toliko opevanih 320 neposrednih in 1950 posrednih delovnih mestih ni ne duha ne sluha. Domači posrednik je v svoji ponudbi navedel tri možne lokacije izdelave osemkolesnikov v Sloveniji, med ostalim tudi v Sistemske tehniki. Da nikogar v Sistemske tehniki predhodno ni vprašal za dovoljenje ali sodelovanje, se je razumelo samo po sebi, četudi je to višek poslovne nekulture. Ali ni bila zadaj preprosta špekulacija: Sistemsko tehnika ne bo izbrana, zašla bo v težave in mi jo bomo kupili. Zato je bilo v ponudbi navedenih 320 neposrednih delovnih mest, kolikor je bilo prav tedaj zaposlenih v Sistemske tehniki. Ta je v svoji ponudbi od vseh zaposlenih navedla le 180 neposrednih delovnih mest ob neprimerljivo večjem obsegu doma izdelanih komponent.

Dobavni termini

Skladno z zahtevami razpisa je Sistemsko tehnika ponudila zelo ugoden in realen terminski plan. S pomočjo strokovnjakov Sistemske tehnike, njene že razvite mreže kooperantov v Sloveniji in domačih institucij bi lahko hitreje in kakovostnejše opremili Slovensko vojsko. Ta bi v letu 2008 glede na ponudbo ravenskega podjetja

danes imela že preko 50 primerno oboroženih osemkolesnikov v operativnih enotah, tako pa nima še nobenega. Končna cena bi bila tako bistveno nižja, kot bo, če se bo ta projekt nadaljeval po zastavljeni poti.

V preteklih desetih letih je Sistemsko tehnika Slovenski vojski dobavila 85 valukov brez enega dneva zamude. Dinamika dobav je bila dve vozili na mesec pri enozimskem delu.

Akterji 6x6 in 8x8

Imena osumljenih oseb, ki naj bi sodelovali v korupciji, so presenetljivo ista kot ob osamosvojitvi Slovenije, ko je zaradi embarga na uvoz orožja vlada na predlog takratnega obrambnega ministra Janeza Janše kupila iz proračunskih sredstev licenco za proizvodnjo kolesnih oklepnih vozil 6x6. Tudi takrat so sodelovali Walter Wolf kot posrednik, Wolfgang Riedl kot direktor marketinga pri podjetju Steyr-Daimler-Puch Spezialfahrzeug, Marjan Senica, direktor v STO-ju Ravne, na MORS-u pa Jože Zagožen, Ivan Črnkovič idr.

Prvotno je bila licenca sicer predvidena za TAM v Mariboru, ki je bil v veliki krizi zaradi izgube naročil JNA. Vendar je prišlo do prenosa licenčne dokumentacije na Slovenske železarnice. Prvi prototip 6x6 so izdelovali v družbi Serpa, d. o. o., na Ravnah. Ker proizvodnja ni in ni krenila, je nadzorni svet Slovenskih železarn leta 1997 na pritisk vlade zahteval prenos proizvodnje v sestrsko družbo STO Ravne, predhodnico Sistemske tehnike.

Wolfgang Riedl je moral zapustiti družbo Steyr-Daimler-Puch Spezialfahrzeug leta 2000, Marjan Senica pa Sistemsko tehniko leta 2003 zaradi podobnih razlogov. Riedl je navezal stike s finko Patrio kot zunanji svetovalec, ki je za potrebe »slovenskega projekta 8x8« vzpostavil stike s Senico in z drugimi znanci iz obdobja 6x6 očitno že leta 2004. To se vidi iz razpisnih pogojev, ki so bili v določenih elementih pisani na kožo Patrii (npr. zahteva za avtomatski minomet, ki ga dela samo Patria).

Ob očitkih Ministra za obrambo RS Karla Erjavca, da je bilo pri valukih sklenjenih veliko aneksov k osnovni pogodbi, pa je treba poudariti, da je že STO v obdobju do leta 2003 (in pozneje Sistemsko tehnika) vedno predlagala pogodbo »na ključ«, tj. popolnoma opremljena vozila. Posamezni akterji na MORS-u na to niso pristali, ker so želeli imeti čim več pogodb s posameznimi dobavitelji. Zaradi neizpolnjevanja pogodb ostalih dobaviteljev npr. bombometov kot tudi potrebne poznejše integracije oborožitvene in druge opreme je naročnik povzročal dodatne anekse.

Niti enega aneksa ni zahtevala Sistemsko tehnika. Aneксе so dodatno povzročale tudi finančne proračunske omejitve, ki so v obdobju 1997–2005 dovoljevale posamezna naročila valukov po 10, 16, 16, 36 in 7 kosov.

Sistemsko tehnika je bila in bo ostala največja proizvajalka vojaške opreme v Sloveniji. V ta namen so vojaški program oddvojili v samostojno družbo Sistemsko tehnika Armas, ki pa tesno sodeluje in izkorišča razvojne in proizvodne sinergije skupaj z družbo Sistemsko tehnika. Pred dvema letoma in pol so sodelovali na razpisu za dobavo osemkolesnih oklepnih vozil Slovenski vojski in niso bili izbrani. Sistemski tehniki je bilo s protežiranjem domačega posrednika osemkolesnikov povzročeno ogromno poslovne škode. Vojaško proizvodnjo so prepolovili; vendar pa v Sistemske tehniki danes razvijajo in delajo za druge države, kjer sta njihova strokovnost in kakovost zelo cenjeni.

»Z Ministrom za obrambo RS se strinjam, da naj bi bila naša ponudba slaba. Res je bila slaba, a le v delu, kjer ni predvidevala korupcije, ker je, kot lahko beremo, slišimo in vidimo, odločala o pridobitvi orožarskega posla desetletja. V vseh ostalih elementih pa je bila naša ponudba boljše: pri oborožitvenih sistemih, pri garancijah, deležu domače industrije, dobavnih rokih in, kot je sedaj jasno, tudi pri cenah znatno boljše od tega, kar je država v pogodbi podpisala z našo nelojalno konkurenco,« meni glavni direktor Sistemske tehnike, dr. Milan Švajger.

L. M. U.

ZAKLJUČENA ŠE ENA NALOŽBA V METALU RAVNE

Valjarna gredic je prenovljena

S slovesnim zagonom prenovljene valjarne gredic 11. septembra se je končala prva faza obnove tega obrata. Švedsko podjetje Morgardshammar je dobavilo novo valjčno ogrodje, proizvajalec Danieli Automation iz Italije pa pogon. Obnovljena je tudi ena ogrevalna globinska peč.

Naložba, izvedena v manj kot dveh mesecih in z domačimi podizvajalci, omogoča zanesljivejše obratovanje, manjše stroške vzdrževanja, zoženje toleranc ploščatih izdelkov, znižanje specifičnih porab, predvsem pa vročo predelavo ingotov z večjimi silami in zato izdelavo tudi večjih gredic: kvadratnih do 250 mm (doslej 160 mm) in ploščatih do 650 mm (doslej 510 mm) širine. Delo pri novem blumingu že poteka v treh izmenah.

Sledila bo še druga faza prenove (zamenjava še ene globinske peči, posodobitev razreza valjancev, zamenjava kleščnega žerjava za zalaganje ogrevalnih peči, razširitev transportnih valjčnic proge, namestitvev odškakevalne in kontrolno-obračalne naprave ter tehnološko usvajanje izdelave novih izdelkov večjih dimenzij).

Investicijski načrt za obdobje 2007-2009, vreden 111 milijonov EUR, v Metalu Ravne uspešno ureničujejo. Letos so namenu že predali kovačnico težkih odkovkov, do avgusta pa za naložbe porabili 28,1 milijona EUR (do konca leta naj bi zanje namenili še skoraj enkrat toliko). Novo ulivališče v jeklarni bo končano v začetku prihodnjega leta. Nekoliko prej, kot je bilo načrtovano, se je začela druga faza gradnje kovačnice težkih odkovkov za 2,3 milijona EUR, kar tam bo omogočilo štiriizmensko delo.

V hčerinskem podjetju Serpa so naložbe usmerjene v mehansko obdelavo težkih odkovkov, razvoju trga pa bodo namenili 19 milijonov EUR. Skladiščno-prodajni center bo Metal Ravne postavil tudi v Pliberku.

A. Č.

Letošnji dobiček že skoraj enak celoletnemu lanskemu

Metalu Ravne se obeta doslej poslovno najuspešnejše leto, čeprav zahtevno zaradi izvajanja naložb in velike proizvodnje. V letošnjih sedmih mesecih so prodali za 112,2 milijona EUR izdelkov in storitev ter ustvarili 12,2 milijona EUR dobička, skoraj toliko kot v celotnem lanskem letu. Izdelali so 65.154 ton tekočega jekla oz. 46.707 ton gotovih izdelkov. Večje je tudi število delavcev (na začetku leta jih je bilo še 996, konec julija pa že 1051), predvsem zaradi dvoizmenskega dela v novi kovačnici težkih delov in četrte izmene v jeklarni.

Kljub umirjanju povpraševanja skupina SIJ uspešno posluje

Proizvodnja nerjavnega jekla se je v prvem polletju na svetovni ravni zmanjšala za dober odstotek, v EU, kamor družbe skupine Slovenska industrija jekla izvozijo več kot 60 odstotkov proizvodnje, pa za 15 odstotkov. Manj naročil je povečevalo zaloge in pritisk na cene, ki so se zniževale zaradi nižjih cen legirnih dodatkov in nižjih baznih cen. Podražili pa so se nafta, plin in jekleni odpadki. Upoštevajoč te tržne trende in težave v proizvodnji zaradi investicij, so v SIJ-u zadovoljni s polletnim poslovanjem, ki večinoma sledi načrtom in je primerljivo z lanskim. 3460 zaposlenih je proizvedlo 228.362 ton gotovih izdelkov, jih prodalo za 398,5 milijona EUR ter pridelalo 32,3 milijona EUR dobička.

Prenova valjarne gredic je stala 13 milijonov EUR.

Foto: Matej Kodrin.

SŽ - OPREMA RAVNE

Pnevmatika, hidravlika, orodja in tehnološke linije d.o.o.

Koroška cesta 014, 2390 Ravne na Koroškem, Slovenija

RAZPIS KADROVSKIH ŠTIPENDIJ za šolsko/študijsko leto 2008/2009

Družba SŽ-Oprema Ravne, d. o. o., razpisuje za šolsko/študijsko leto 2008/2009 naslednje kadrovske štipendije:

- 1 kadrovske štipendije za izobraževanje po visokošolskem strokovnem študijskem programu Konstrukterstvo in gradnja strojev,
- 3 kadrovske štipendije za izobraževanje po srednješolskem programu Oblikovalec kovin, alternativno za izobraževanje po programu Strojni tehnik.

Pisne prijave z dokazili o vpisu in s spričevalom o končani predhodni izobrazbi naj kandidati pošljejo najkasneje do 10. 10. 2008 na naslov: SŽ-Oprema Ravne, d. o. o., Koroška cesta 14, 2390 Ravne na Koroškem.

O izbiri bodo kandidati obveščeni v roku 30 dni po opravljenih razgovorih.

101 NAJ ČUDES NARAVE IN DOSEŽKOV TEHNIKE

Tomo Jeseničnik: Slovenija v presežnikih

Pri Mladinski knjigi je spomladi v štiri tisoč izvodih izšla knjiga Toma Jeseničnika Slovenija v presežnikih, v kateri avtor, profesionalni fotograf, s fotografijo in z besedili predstavlja »sto in en presežnik – biser narave ali delo človeških rok«.

V knjigi se na 223 straneh zvrstijo: najvišje stoječe delo človeških rok (Aljažev stolp), najstarejši rov (Antonijev rov v Idriji), največja razstava cvetja (Arboretum Volčji Potok), najhladnejši kraj (Babno Polje), najbolj obiskana božja pot (Bazilika Marija Pomagaj na Brezjah), najstarejša datirana hiša (Benkova hiša na Črnem Kalu), najstarejše jezero (Blejsko jezero), najdaljši železniški predor (Bohinjski predor), največje naravno jezero (Bohinjsko jezero), najmogočnejši slap (Boka) itd. Vsakemu presežniku sta namenjeni dve strani in tri različno velike barvne fotografije; za delo, ki je doživelo lep odmev, pa je leta 1964. rojeni Črnjan, zdaj Slovenjgradčan, porabil dve leti. Treba je »bilo prevoziti prek 65.000 kilometrov, se spustiti 164 m pod morsk gladino, se povzpeti 3048 metrov višje in na lastni koži izkusiti posebnosti našega podnebja, ki je dokazovalo svoj značaj s temperaturno razliko več kot 68 stopinj Celzija«.

Tomovi želji, da bi ustvaril nekaj, kar ne bo že kmalu romalo v smeti ali se izgubilo med drugimi tiskovinami, je sledil seznam 150 znamenitosti, ki bi jih bilo vredno predstaviti. Seznam se je skrčil, kot pravi fotograf, zaradi nefotogeničnosti nekaterih biserov, njihove kratkotrajnosti ipd., hkrati pa priznava, da nekaterih zaradi časovne omejitve, zahtevnosti fotografiranja ali birokratskih ovir ni bilo mogoče vključiti v knjigo.

Ocenjevalci knjige, npr. **Jurij Senegačnik**, se strinjajo, da je Jeseničnikovo delo prvo te vrste, povsem izvirno in edinstveno,

Foto: Matej Kodrin.

hkrati pa neponovljivo. Je lahko turistični vodnik in zaradi lepe izdelave zaželeno darilo, tudi za poslovne goste, še zlasti, če bo knjiga izšla tudi v tujih jezikih.

Še zanimivost: naslovna fotografija (motiv z Bohinjskega jezera) nas prepričuje tudi v promocijski akciji I feel SLOVENIJA.

A. Č.

ROMAN O TOPILCU

Sezuj se, kadar stopiš v mošejo

Letošnjo pomlad je v založništvu Koroškega zavoda za kulturo Ravne na Koroškem v ponatisu izšel »kratek roman o garanju in ljubezni iz sedemdesetih let prejšnjega stoletja« **Sezuj se, kadar stopiš v mošejo**, tokrat z dodatnim podnaslovom **Roman o topilcu**. Njegov avtor je **Marjan Kolar**, pisatelj in dolgoletni urednik obeh **Fužinarjev**.

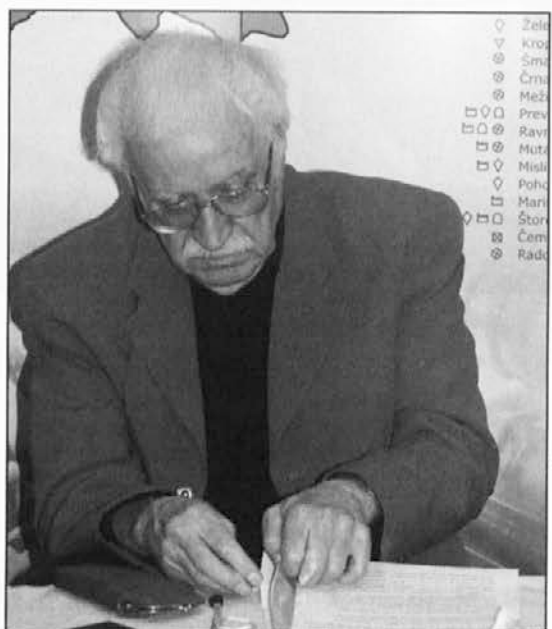
S predstavitev romana: bralec odlomkov Matjaž Homan, pisatelj Marjan Kolar in moderator Blaž Prapótnik.

Foto: Andreja Čibron - Kodrin.

Kot je ob predstavitvi romana (19. junija v razstavišču ravenskega gradu) povedal pisatelj, je »Mošeja« zaključila obdobje njegovega družbenoangažiranega pisanja. V socialistični Sloveniji takrat nismo imeli romana o delavcih, pa se je, glede na to, da je bil zaposlen v uredništvu tovarniškega tiska in je razmere v železarni dobro poznal, odločil za roman iz »dolgočasnega« vsakdanjega težavškega življenja topilcev, v katerem igra glavno vlogo Černjak. (Helga Glušič: »Černjak ni nič drugega kot večni človek, ki ostaja enak z vsemi svojimi dvomi in vprašanji, le okolje se spreminja, pa še to bolj kot ne le na videz.«) Delo zajema izsek iz njegovega življenja in ima tri vrhove: očetovo smrt, obujanje spominov na ženino nezvestobo in stavko v čistilnici.

Zanimivo je tudi pisateljevo pojasnilo naslova. Gre za izraz spoštljivega odnosa do dela, zadovoljstva, da imajo delo, saj so topilci boski obstali (kot pred vhodom v mošejo) v toplem pesku, preden so si nadeli cokle in šli na delo.

Roman je ob prvem izidu leta 1971 naletel na ugodne kritike, politiki so ga zamočali, lokalni intelektualci pa so, po Kolarjevih besedah, v njem videli zgolj pornografijo.

Marjanu Kolarju je letos poleg ponatisnjene- ga romana izšel še novi *Cas hladnih zvezd*.

Foto: Andreja Čibron - Kodrin.

Helga Glušič je v spremni besedi zapisala: »Roman o topilcu je oblikovan kot zgodba z dvema prepletajočima se pripovednima tokovoma: v prvem je močan portret človeka, ki je predan delu, dolžnosti, navezanosti na družino, na družinsko preteklost, na očeta in njegove zgodbe, ki mu odkrivajo modre skrivnosti. Na drugi strani je stvarni opis bivanjskega okolja, obeleženega s socialno določnostjo, industrijsko kulturo, tovarniškim redom in delovnimi postopki. Nakazani so tudi odnosi v kolektivu, v katerem je glavna oseba izstopajoče osamljena, navezana predvsem na posvečenost svoje zadolžitve, na prednost 25-tonski peči. {...}«

Roman, ki je izšel v nakladi 1000 izvodov, ima danes poleg literarne še dokumentarno oziroma zgodovinsko vrednost, saj se je zamenjal družbeni sistem, nova je država, pa tudi opisanih stavb (npr. gostilna pri črni zastavi) in zastarelih ter težavskih tehnoloških postopkov ni več.

A. Č.

Milan Kamnik je na predstavitvi romana pel železarske songe.

Foto: Andreja Čibron - Kodrin.

POHODNIŠTVO

Za konec sezone na Malo Mojstrovko

120. jeklarski pohod smo začeli na prelazu Vršič (1688 m). V meglenem jutru smo se zbrali na zadnjem letošnjem pohodu. Začetek leta je zaznamovala boleča izguba duhovnega vodje naših srečevanj, Francija Telcerja. Življenje gre naprej, tako smo tudi mi vztrajali in pripravili štiri pohode: na Košenjak, Kum, Begunjščico in v soboto, 30. avgusta, na Malo Mojstrovko ter tako lepo zakrožili naša prizadevanja, da negujemo tradicijo pohodov in plemenitimo izročilo kolegov, ki so pohode zasnovali daljnega leta 1969.

Z Raven nas je bilo 42. Na parkirišču na Vršiču smo se pozdravili s kolegi iz drugih krajev, kjer je bila in še živi povezanost z jeklom, s to plemenito kovino, ki jo je človek znal uporabiti in tudi zlorabiti za najkrutejše namene, kar simbolizira tudi cesta na Vršič, ki so jo zgradili ruski ujetniki. V njihov spomin in opomin vsem nam stoji Ruska kapelica in opozarja na nesmisel svetovnih vojn. V letih 1916 in 1917 so Rusi sami zgradili lično kapelico iz okroglega lesa in lubja. Ima dva stolpiča in prepoznavno obliko. Okrog cerkvice in ob cesti so grobovi ruskih ujetnikov.

Na vrh Male Mojstrovke (2332 m) smo se odpravili po dveh poteh: po tehnično lažji poti čez južni greben in po Hanzovi poti, ki je tehnično zahtevnejša varovana plezalna pot. Hanzova pot je primerna za izkušene planince s primerno opremo, h kateri spadajo čelada, varovalni pas in samovarovalni komplet. V naši skupini smo se zadovoljili zgolj s čelado, vendar pa bo treba tudi na naših pohodih upoštevati vedno bolj dodelano doktrino varne hoje v gorstva in si priskrbeti primerno opremo ter jo tudi uporabljati.

Dobro zavarovana pot nas je peljala mestoma čez precej prepadna pobočja. Steza se je nekajkrat zelo strmo vzpela tako, da smo se morali kar povleči navzgor. Celotna pot, ki nas je peljala po slikovitih prehodih, je izpostavljena padajočemu kamenju, zato smo morali paziti, da nismo prožili kamenja na planince pod nami, pa kljub temu se je to vseeno

Na vrhu Male Mojstrovke je pohodnike obsijalo sonce, uživali so v lepih razgledih in igri meglic.

Foto: Jože Apat.

Zaključek pohoda je bil pri Erjavčevi koči, kjer so se udeleženci 120. jeklarskega pohoda okrepčali z enolončnico.

Foto: Jože Apat.

dogajalo. Po približno uri plezanja nas je pot pripeljala na manj strma vršna pobočja Male Mojstrovke. Krenili smo čez melišče, nato pa je sledil nekoliko zahtevnejši del, ki se je končal z vzponom na vrh. Tam se nam je odprl krasen razgled na Jalovec, Mangart, Ponce, Prisank, Razor, Škrlatico ...

Cel dan smo opazovali igro nizke oblačnosti na višini 1900 m, ki je ustvarjala enkratno podobo s soncem obsijanih vrhov in v meglo potopljene nižine. Na vrhu smo se srečali s planinci, ki so prišli po južnem grebenu. Spust proti Vršiču si nas je nekaj skrajšalo z bližnjico čez melišče.

Tretja skupina se je povzpela na Slemenovo špico. Le kdo ne pozna Jalovca s Slemenom? Skoraj na vsakem koledarju vidimo manjše jezerce in zadaj občudovanja vredno goro. Slemenova špica je le nekaj deset metrov nad jezerci. Pogled na Jalovec nam lahko ustavi le megla. S špice se lepo vidijo skakalnice v Planici in vrhovi nad dolino Tamar. Tudi našim kolegom se je na trenutke razkril lep pogled na Jalovec.

Ob dveh smo se vsi zbrali pri Erjavčevi koči in zaključili pohod z malico in delitvijo majic. Kolegom z Jesenic je uspelo organizirati lep slikovit izlet, izkazali pa so se tudi z gostoljubnostjo.

Jože Apat

BESEDE V SLOVO

Nurija Abdić (1949-2008)

Spoštovani Nurija!

Z žalostjo v srcih in s težkimi koraki smo danes prišli na tvojo zadnjo pot. Ne moremo verjeti, da se nam je moralo zgoditi to, kar se je zgodilo v petkovem jutru, ko si kot senca padel in že te ni bilo več med nami – med svojimi sodelavci v železarni.

Na Koroško si prišel leta 1974, najprej k Stavbeniku, nato pa 1983. v železarno na pripravo vložka, v upanju na boljši jutri. Delo žerjavovodje si opravljal po svojih najboljših močeh. Z nasmehom na obrazu si prihajal na delo; pa čeprav od dela utrujen si odhajal z nasmehom tudi domov k svoji družini.

A v petek te žal ni bilo več. Zaman te bomo pričakovali tako na delu kot tudi doma. Vsi te bomo pogrešali. Ostal boš v naših srcih, saj smo izgubili moža, sorodnika, soseda in sodelavca.

Družini in svojem izrekam v imenu sodelavcev, v imenu podjetja Metal Ravne in v svojem imenu iskreno sožalje.

Spoštovani žalni zbor – pospremimo našega Nurijo na tej zadnji poti.

Ti, dragi Nurija, pa počivaj v miru – hvala ti in srečno!

Stanko Petovar

(govor na pogrebu 29. julija 2008)

Zahvala

Ob tragični izgubi moža se podjetju Metal Ravne zahvaljujem za pomoč.

Katica Abdić

Marija Verovnik (1961-2008)

Vsak dan, naj je sončen ali deževen, nas preseneti s kakšno novico. Tokrat nam je vzelo besede ob novici, da si izgubila boj, čeprav smo vsi upali, da ti bo uspelo.

Rojena si bila leta 1961 in do poroke leta 1982 živela s starši v Mežici, po domače pri Rehtu.

Že rosno mlada z 18 leti si se zaposlila kot rezkalca v Strojih, čez leto dni pa v Orodjarni, kjer si delala vse do leta 1997, ko se je Orodjarna združila s Pnevmatiko v podjetje Oprema Ravne, d. o. o., kjer si nadaljevala z delom vse do bolezni.

Kolikor smo poznali tvoje življenje zunaj službe, si se po poroki preselila na Danijel nad Trbonjami, kjer sta si z možem ustvarila družino, rodila sta se vama sinova Dimitrij in Srečko, ki sta bila tvoje veselje in ponos. Ustvarili ste si topel dom, v katerem si posvečala večino prostega časa in ljubezni ravno svojim domačim.

Nesreča pa nikoli ne počiva in hudo te je prizadela izguba starejšega sina Dimitrija pred dvema letoma. Kaj se dogaja s človekom, kako prebole-

ti izgubo nekoga, ki ti pomeni največ v življenju, vedo samo tisti, ki jih to doleti. Kaj pusti takšna izguba za sabo, pa je verjetno tudi kanček tistega, kar pripomore, da se nam poruši svet, del nas, in to je gotovo tudi vzrok za bolezen, ki je mogoče sploh ne bi bilo.

Mi smo te poznali kot vedno nasmevano, prepoznavno po tvoji samozavestni in pokončni hoji. Bila si marljiva in pridna delavka. Lepo te je bilo srečevati, vedno si imela kakšno lepo besedo za sogovornika, nikoli pa nisi tarnala.

Postavljamo si vprašanja; bi bilo drugače, če bi nam potožila, pa dobro vemo, da pomagati ne bi mogli, lahko pa bi vsaj poskusili.

Kaj nam je namenjeno v življenju, je gotovo zapisano v zvezdah. Nekomu svetijo dalj časa, drugim ugasnejo veliko, veliko prehitro.

Stojimo tukaj in zremo v tla, postavljamo si vprašanja, na katera ne najdemo odgovorov, ostanejo solze, ostane grenkoba in globoka vrzel. Poslavljamo se od tebe in ostanejo le večnost ... lučka, ki sveti zate, in spomini v naših srcih ...

Vsem tvojim iskreno sožalje.

Sodelavci Opreme

POROČILA IN OBVESTILA

Kadrovska gibanja v juliju

FLUKTUACIJA

Sklenitve delovnega razmerja

V Slorestu so zabeležili en »prihod« za nedoločen čas, v SŽ-Opremi Ravne imajo enega novega sodelavca za nedoločen čas, za določen čas pa so zaposlili tri sodelavce. V drugih družbah ni bilo sprememb.

Prekinitve delovnega razmerja

Transkor je sporazumno zapustil sodelavec, iz Sistemske tehnike pa poročajo o po eni sporazumni prekinitvi delovnega razmerja in redni odpovedi pogodbe o zaposlitvi invalidu. V Strojih imajo dva sodelavca manj: prvi se je upokojil, drugi pa je odšel sporazumno. V SŽ-Opremi Ravne so zabeležili pet odhodov: dva sodelavca sta se upokojila, trije pa so odšli sporazumno. V drugih družbah ni bilo sprememb.

Pripis: Objavljamo podatke le za družbe, ki še naročajo Informativni fužinar.

Po podatkih kadrovskih oddelkov podjetij povzela A. Č.

DRUŽBA	ŠTEVILO ZAPOSLENIH 31. 7. 2008
PETROL ENERGETIKA	134
RAVNE	95
ŠTORE	39
TRANSKOR	44
T. K. RAVNE	2
KOROŠKI GASILSKI ZAVOD	14
SLOREST	29
SISTEMSKA TEHNIKA	255
SISTEMSKA TEHNIKA ARMAS	17
ŠTROJI	116
AKERS VALJI RAVNE	90
SŽ-OPREMA RAVNE	137

Intervencije PGE Koroškega gasilskega zavoda v avgustu

Na ZGO-ju: 4. 8. 2008 so poklicni gasilci sodelovali pri nujenju prve pomoči in prevozu obolelega delavca Termomehanike, 13. 8. 2008 so gasili požar v Styrii Vzmeteh, 14. 8. 2008 so sodelovali pri nujenju prve pomoči in prevozu delavca Kovačnice, 15. 8. 2008 so po vklopu javljalnika pregle-

dali objekt in pogasili požar v poslovnih prostorih Metala Ravne, 19. 8. 2008 so sodelovali pri nujenju prve pomoči in prevozu delavca Sistemske tehnike, 25. 8. 2008 so po vklopu javljalnika za požar pregledali kemijski laboratorij, 29. 8. 2008 so sodelovali pri nujenju prve pomoči in prevozu obolelega voznika tovornega vozila iz špedicije na urgenco.

Druga pomoč in intervencije: 3. 8. 2008 pri prometni nesreči na Tolstem vrhu, 4. 8. 2008 ob vklopu alarma v podjetju Lek na Prevaljah, 18. 8. 2008 pri prometni nesreči v Podklancu, 20. 8. 2008 ob izlitju pitne vode na Javorniku, 26. 8. 2008 ob nesreči pri podiranju drevesa, 26. 8. 2008 ob iztekanju goriva na cesti med Žerjavom in Mežico.

Direktor: Roman Lupuh, dipl. org.-men.

Varnostne kamere v podjetju Metal Ravne

Po projektu o varovanju premoženja, objektov in oseb na območju Metala Ravne smo se lotili postavitve video nadzora, najprej v obratu Jeklarna. Seveda imamo tudi drugod, na celotni lokaciji Metala Ravne, nameščenih več kamer za video nadzor, ki jih je postavilo podjetje G7 iz Ljubljane. Projekt celovitega varovanja bomo nadaljevali. Tako smo se lotili tudi popravila ograje na severni strani pri Špediciji, tudi tukaj bomo uvedli video nadzor. Da bi v celoti zagotovili varovanje, moramo ograjo popraviti po celotni dolžini bivše železarne, poskrbeti za več osebnih prehodov in si tudi v prihodnje

prizadevati za zmanjševanje osebnega prometa po lokaciji.

Peter Prikeržnik, univ. dipl. ekon., vodja projektov v Metalu Ravne

Informativni fužinar, št. 9, september 2008. Glasilo družb, nastalih iz Železarne Ravne. ISSN: C500-0572.

Založnik: Fužinar Ravne, d. o. o., Koroška cesta 14, 2390 Ravne na Koroškem.

Uredništvo: glavna in odgovorna urednica mag. Andreja Čibron - Kodrin, lektor Miran Kodrin, prof.

Tel.: (02) 870 6441. Faks: (02) 82 23 013. Elektronski naslov: Andreja.Cibron@metalravne.com.

Prelom in tisk: ZIP center, d. o. o., Koroška cesta 14, 2390 Ravne na Koroškem. Naklada: 900 izvodov.

Objavljenih prispevkov ni dovoljeno kakorkoli ponatisniti brez pisnega dovoljenja uredništva.

RAZVEDRILO

Slovenski književniki

(in njihova povezava z rastlinami) v premetankah

Navodilo: Deset rastlin razvrstite v prav toliko besedil. S prestavljanjem črk v poudarjenih besedah dobite imena in priimke besednih ustvarjalcev.

ciklamen, cvetnik, češnja, hmelj, jabolka, klasje, macesni, potonika, solzice, smreka

1.

Pisec bajke _____ je na svojih številnih potovanjih po Dolenjski slišal tudi, da kadar je človek **JADEN**, naj na suhih travnikih ali košenicah poišče **ZRNATI** kamnokreč.

2.

Avtor romana _____ bi lahko zapisal, da je v **NEKI** herbarij nežna roka vložila **KRANJSKO** lilijo.

3.

Ko je ustvarjalec pesmi Vitki _____ na polju rase obiskal Kras, si je za vselej vtisnil v **SPOMIN** škrlatno rdeči **RUJ**.

4.

Avtor pesmi Orel in _____ je bil izmed razstavljenih **GIRLAND** cvetja najbolj navdušen nad tisto, ki jo je krasila tudi **KOZJA** pogačica.

5.

Pisatelj, po čigar romanu je bila posneta filmska priredba Rdeče _____, se je zahvalil za podarjeni **POVIT** šopek rož in dodal, da mu je zelo všeč **ČRNA** murka.

6.

Pripovedovalec, ki je materi prinesel _____, bi lahko v drugi črtici zapisal, da se je babica, ko je odhajala od sosedovih **HRI-PAVCEV**, zazrla v **ROŽNO** cvetočo ajdo.

7.

Pisec povesti _____ nad dolino je na travnikih ob porečju **KRKE** opazil, da je zacvetela dišeča **MOŠNJICA**.

8.

Pesnik, ki je očetu in materi posvetil pesem Temnordeča _____, je kot otrok opazoval krovca. Ko je le-ta izpil **ŠILO** žganja, se je odpravil na streho, kjer so mu pomočniki podajali slamo iz **NETRESKA**.

9.

Pisec lutkovne igre Sanje o govoreči _____ je povedal, da novinarska kolegica **ELEN** nikoli ne bo pozabila rojstnodnevne obdaritve z **DLAKAVIM** slečem.

10.

Ustvarjalec pesmi _____ in vino je modroval, da kdor želi izvedeti sopomenko gozdne rastline **MLAJA**, mu **KAŽIPOT** besed ponuja izraz konopnica.

Rešitve
1. Cvetnik, Janez Trdina
2. Ciklamen, Janko Kersnik
3. Hmelj, Josip Murn
4. Smreka, Alojz Gradnik
5. Klasje, Ivan Potrč
6. Solzice, Prežihov Voranc
7. Macesni, Miško Kranjec
8. Potonika, Tone Selškar
9. Češnja, Milan Dekleva
10. Jabolka, Matjaž Pkalo

Miran Kodrin

Foto: Matej Kodrin.